

מי שהוציא אוהו פרק רביעי עירובין

מד.

עין משפט נר מצוה

יז א מ"י פ"ד מהל' סוכה הלכה כו ט"ש"ע א"ח ס"י מ"ל סע"ף י"ג:
ב מ"י פ"ב מהל' שבת הל' ל ט"ש"ע א"ח ס"י ש"ג סע"ף א':
יח ג מ"י פ"ב מהל' שבת הלכה כו סגגג לאון סה ט"ש"ע א"ח ס"י ט"ו פ"א:
יט ד מ"י ט"ס ט"ש"ע ט"ס סע"ף ב':
כ ה מ"י פ"ד מהלכות סוכה הל' טו ט"ש"ע א"ח ס"י מ"ל סע"ף י"א:
כא ו מ"י ט"ס ט"ש"ע ט"ס סע"ף י"ב כג"ה וס"מ ט"ו סע"ף ב':

או ד"מא בדמ"ו גברי עסקינן. והשתא אפי' אי אין הלכה כרבי אליעזר יכנס וא"ת כיון דאמר רבנן אפי' אמה אחת לא יכנס אע"פ ש' אמות שלו מובלעות בתוך התמוס ראשון ה"ג כי מלו גברי מחילות ומגיעות תוך התמוס לא יכנס ויש לומר דלא

וקמביעיה ליה הלכה כר"א. דאמר בזמנתינן (ב) מי שלא חוץ לתמוס שתי אמות יכנס: דיקא נמי. בדללא מלו גברי הוה: דאמר ליה. רב נתמן עשה לו מחילה של בני חרס ויכנס למה ליה למימר יכנס אלא הכי קאמר יעשה המחילה [עד] השמים ואחר כך יכנס הוא מעצמו

(א) שבת קשה: ק"ל: סוכה כ; (ב) שבת ט"ס וס"ט: סוכה פ"א ה"ה לקמן פ"א: (ג) סוכה כ"ג; (ד) כ"ט: פ"א: מ"ה:

הגהות הב"ח

(א) ר"ש ד"ה וקמביעיה ליה וכו' דאמר בזמנתינן כ"ג לקמן דף ג' פ"ב: (ב) ר"ת ד"ה או דלמא וכו' תמוס מעתה ה"ה ראוי ליתן לו: (ג) ר"ה פסק וכו' דביני בניי אמר להו דשאלו שיקלו גלימא נגידו ביה אהררי רב:

מוסף רש"י

פקק החלוץ. כגון ארובת הגג (שבת ק"ד). בזמן שקשור. ט"ס כל שעה (סוכה כ"ג). ותלוי. שא"ל נגד גבר, שהחל שאלו קשור בו ויש מניע לאין (שבת קכ"ה). פוקקין בו. כיון דמתוק ועמוד מ"ק אין זה לא כונה ולא מ"ק (סוכה כ"ג). ואם לאו אין פוקקין בו. כמוסף על הבנין (שבת קכ"ה). דמוסף הוא על סמימת אהל (סוכה כ"ג). הכל מודים. ר"א ומתוקמו שמתקן כמספת (שבת קכ"ה). דמוסף הוא על אהל (סוכה כ"ג). דלמא אהל מ"ק פוקקין בו ואע"ג דמוסף ליה אהל אפי' הוא, מודים שזין עושים את כל האהל למחילה (לקמן ט"ז) לפנים מחלת על ד' מחילות או על ד' קונדיסות להיות כל אהל מן התמוס. ודוקא נג אהל מחילה לאו אהל הוא וצ"ל לפיכך לנשיית דלאמרינן (לקמן כ"ג). עובדא דשמואל ופקק החלוץ ומתני משום דבנין קצוה הוא ויחיתו כמוסף על הבנין (שבת קכ"ה). אלא להוסיף. כגון שהיה מחלת מפרסא עליהן וכוונה וישאר זה אור ולמחר פוסטא. דומיא דפקק דמוסף בעלמא הוא (ט"ס) כגון פקק זה שאינו אהל מוספת אפי' על

רבי ניסים גאון

וקא מביעיה ליה הלכה כר' אליעזר או אין הלכה כר' אליעזר. היינו דאמר ר' אבהו בהדין פירקא במשנה, מי שיצא חוץ לתמוס אמה אחת לא יכנס וכו' ר' אליעזר אומר ב' יכנס ג' לא יכנס.

רבינו חננאל

ואסיקנא לעולם פשיטא ליה לרב חסדא דהילכתא כרבנן גמליאל דשרי להלך בבבולה, ולא בעא אלא הכא דלא מלי גברא עד לתתומו, ויכנס אילו שתי אמות בלא מחיצה, כר' אליעזר דאמר מי שיצא חוץ לתמוס שתי אמות יכנס, שישל לא יכנס. ומתביין עליה מיהא דתניא נפלה דפנה לא יעמוד בה לא אדם ולא בהמה ולא כלים כו'. הגה' עושין מחיצה מבני אדם בתחלה ביום טוב קל וחומר בשבת. א"ל איני והתניא עושה אדם את (חביתו) דופן כדו שיאכל וישתה וישן ויוקף המיטה ויפרוש עליה סוין כדו שלא תתפל תמה על המת ועל האוכלין. ואמרין אי הכי קשיין אהרדי. ואיתין לפרוקי הא ר' אליעזר הא רבנן. ונדרתה הדין פירוקא. ואסיקנא הא דתניא עושה אדם את (חביתו) דופן ר' מאיר היא, (דתנן) וקראו לה עשאה לבמה דפוסל לטובה ר' מאיר פוסל ור' יהודה מכשיר, ר' מאיר דפוסל התם ואמר לאו מחיצה הוא קא שרי הכא דלא עבדי ולא כלום, לר' יהודה דמכשיר התם אלמא מחיצה התם, (הכא דקתני) אדם את (חביתו) דופן ר' מאיר לא יעמיד בה גינה, אימור דשמעת להו דפליגי בבמה, אבל אדם וכלים מי שמעת להו [דלא עבדי] בהו מחיצה ונדרתה גג הוה. ואסיקנא אלא הני מתניתא תרווייהו לרבנן נינהו [דפליגי] על רבי אליעזר [וס"ל] דשרי להוסיף אהרדי עראי להוסיף אהרדי עראי בשבת וכל שכן ביום טוב, וכלין אכלין לא קשיא, והא דתניא אין עושין ברופן שלישיית.

דמי דהכא כשחלק מחילה דגברי וכבר ילא ע"י מחילה מארבע אמות שנתנו לו חכמים (ב) ומעתה ה"ה ליתן לו ארבע אמות אחרות וכיון שהוא בתמוס ראשון לא יתן לו ד' אמות אחרות אלא חוזר לתמומו הראשון אבל בהצנע ד' אמות שלא הפסיד בכניסתו ד' אמות לא יכנס: ד"א רב"ז מ"א תבעי ליה. ואף על גב דרבי מאיר פוסל

זלא מחילה: נפל דופנה. של סוכה: ולא יוקוף אה פמטה. יש לו בסוכה כנגד הפרצה ואע"ג דלא מוחיז כבנין דדומה כמתכין לפנות לו מקום הסוכה אפי' הכי אסור וקשה להנך דשרו לעשות מחילה של בני חרס בשבת: כדו שיאכל וישתה וישן. עיקר מלזתה של סוכה נג' דברים הללו: ויוקוף אה פמטה כו'. אלמא שרי ופרקינן קשיין אהרדי: ואם לאו אין פוקקין בו. לדמי לצונה שמוסף על סמימת הבית ואף על פי שעראי הוא שהרי יחזור ויפתחנו: והא אסמר עלה. דאפי' רבנן לא שרו אלא להוסיף כגון פקק חלוץ דתוספת בעלמא הוא וצרייתא שרי למיעבד דופן למחילה: ר' מאיר פוסל. מפרש במסכת סוכה

לקמן בהמה לרופן סוכה פשיטא ליה דהלכה כרבי יהודה אבל אין לפרש דכאדס אפי' רבי מאיר מודה דלא שייך ציה שמא יצרה דלאו היינו טעמא דר' מאיר דלמסק פירק היסן (סוכה ד' כ"ג). והא דפריך לקמן אדס וכלים מי שמעינן ליה היינו למאן דמפרש דסוכה דעטמא דרבי מאיר מיישין שמא תצרת: כ"ד שלא תפול חמה על הבה. והא דאמרין דפרק כירה (שבת ד' מ"ג): אין עושין מחילה למת דשציל מת הא דשרי הכא היינו כדמפרש התם צאין בני אדם ויוצין צנודו וכו' ור"י מפ' דהכא הוה שפיר דשציל מי שאס' סריית המת יצטרפו לנצח את הסוכה: פקק החלוץ. צ"ל כל הכלים (שבת ק"ד קכ"ה): פ"ה דהאי חלוץ הוה למעלה בגג אבל מן האד לא שייך אסור אהל והציא ראייה מפ' כל גגות (לקמן ד' ז"ג). גבי רב ושמואל דהו יתצי בההוא חצר נפל גודא (א) ציני וציני אמר שמואל נגודו ליה גלימא אהרדיה רב לאפיה ופריך לשמואל למה לי למעבד הכי והאמר זה מטלטל עד עיקר מחילה כו' ומשני דשמואל עבדי לנשיעות בעלמא משמע שאס' היה שמואל אסור לנטול כרד לא היה קשה מידי דהיינו שרי למיעבד הכי אלמא לא חשיב אהל דפנות מן האד ולא מפרש רב לא אעשיית מחילות אלא משום דקסבר אסור לנטול הסדין בטובה וצ"ל דסוכה הציאו ס"ת מערב שבת למחר פרכו סדינין על גבי עמודין והציאו ס"ת וקראו צו ופריך פרכו למחילה ומי שרי והאמר מר הכל מודים שאין עושין אהל עראי בתחלה בשבת רש"י ל"ג אלא פרכו דעתך פירוש אין הציאו דרך רשות הרבים ומשני אלא שמואל סדינין דלמא הציאו דרך מלבושים ועוד דצשמעתין מוכח דמן האד שייך עשיית אהל דאעשיית דופן מייתי ליה ועוד דלשון חלוץ שייך צובתל

או אין הלכה כר"ג או דילמא ברלא מלו גברי עסקינן וקא מביעיה ליה הלכה כרבי אליעזר או אין הלכה כר"א פשיטא ברלא מלו גברי עסקינן דאי סלקא דעתך בדמלו גברי עסקינן מאי תיבעי ליה האמר רב הלכה כר"ג בדרי וסהר וספינה אלא ודאי ברלא מלו גברי עסקינן ודר' אליעזר קמביעיה ליה דיקא נמי דקאמר ליה יכנס מאי יכנס לאו בלא מחיצה איתבייה ר"ג בר יצחק לרבא נפל דופנה לא יעמיד בה אדם בהמה וכלים ולא יוקוף את המטה לפרוס עליה סדין לפי שאין עושין אהל עראי בתחילה כו' ואין צריך לומר בשבת א"ל את אמרת לי מהא ואנא אמינא לך מהא * עושה אדם את חבירו דופן כדו שיאכל וישתה וישן ויוקוף את המטה ויפרוס עליה סדין כדו שלא תפול חמה על המת ועל האוכלין קשיין אהרדי ל"ק הא ר"א הא רבנן דתנן * פקק החלוץ ר"א אומר בזמן שקשור ותלוי פוקקין בו ואם לאו אין פוקקין בו והכ"א * ב"ן כך ובין כך פוקקין בו והא איתמר עליה * אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן * הכל מודים שרי עושין אהל עראי בתחילה ביום טוב וא"צ לומר בשבת לא נחלקו אלא להוסיף שר' אליעזר אומר אין מוסיפין ביום טוב ואין צריך לומר בשבת והכמים אומרים * מוסיפין בשבת ואין צריך לומר ביום טוב אלא ל"ק הא כרבי מאיר הא כרבי יהודה דתניא * עשאה לבמה דופן לסוכה רבי מאיר פוסל ור' יהודה * מכשיר רבי מאיר דקא פסיל התם אלמא לא מחיצה היא הכא שרי דלאו מידי קא עבדי ורבי יהודה דקא מכשיר התם אלמא מחיצה היא הכא אסור ותיסברא אימר דשמעת ליה לרבי מאיר בהמה אדם וכלים מי שמעת ליה ותו רבי מאיר אליבא דמאן אי אליבא דרבי אליעזר להוסיף נמי אסור אלא אליבא דרבנן אימר דאמרין רבנן להוסיף לבתחילה מי אמור אלא הא והא רבנן וכלים אכלים ל"ק * הא ברופן שלישיית הא ברופן רביעיית דיקא נמי דקתני נפל דופנה שמע מינה אלא

והאי תוספת בעלמא הוא ורבנן לטעמייהו דאמרי מוסיפין אהל בשבת: דיקא נמי. דהא דקתני אסור ברופן שלישיית קאי: דקתני נפל דופנה. דמשמע דופן שהיא מותרת זה ורביעיית לא הוה תיקון סוכה דמתן (סוכה ק"ד ג'). ושאיין לה שלש דפנות פסולה הא ג' כשירה: אלא

ובגג קרי ליה ארובה כדמתן (פ"ה דף ק"ה): משילין פירות דרך הארובה ונראה לר"ת דמן האד שייך עשיית אהל והיכא שהמחילה מועלת קפיד ויהי דופן ג' של סוכה דמחיצתן ליה הכא אהל אבל לשמואל דשרי לנטול לא חשיב אלא תוספת אהל כמו דופן רביעיית של סוכה דחשיב ליה תוספת משום דבלאו הכי מישתרי ואי הוה אסור שמואל כל שכן דהוה פריך ליה היכי שרי למיעבד הכי ומאן דשרי תוספת אהל למעלה נמי שרי דמכונה בהמונא תפילין (לקמן דף ק"ב). גבי הני דיכרי דציממא עשו טולא וציליא צעו אורא וכו' (סוכה דף ס"ט) גבי ר"א ששבת בטובה של ר' יוחנן: ר"ב מאיר דקפסייל התם אלא מחיצה היא. השתא צעי למימר דאיידי דדופן שלישיית אפי' לא חשיב אלא תוספת בעלמא לר"מ דקפסיל וקשה הא קתני צהדיא התם כדו שיסתה ויאכל וישן וצקונטרס פי' דהוה מנ"י למפרך אלא בלאו הכי פריך שפיר אף מ"מ קשה דמאי פריך בצמון אימר דאמר רבנן להוסיף למחילה מי אמור הא אמר דלר"מ דקפסיל לא חשיב אלא תוספת בעלמא ע"כ יש לומר דהיינו ודאי דפריך מדקאמר כדו שיאכל וישתה וישן אלמא מיתכשר סוכה צהכי דעיקר מלזתה נג' דברים הללו ואם כן הרי עשיית אהל למחילה הוא אף קשה להשר מקו"י דהשתא כי משני הא ר"מ הא ר' יהודה לא מירך כלום אמעשה דמחמה ונראה לפרש דה"פ כיון דפוסל ר"מ לו' ימי סוכה שאינה יכולה לעמוד ט"ס כל ז' גבי נחמיה שרי למחילה אע"ג דמהני לא חשיב אלא תוספת בעלמא כיון שאותה מחילה אינה ראויה לו' וכן הא דקתני כדו שיאכל וישתה וישן שרי ליתכא למיחש שמא תצרת לפי שעה ובתר הכי פריך אימר דאמר רבנן להוסיף למחילה מי אמור דכיון דמהני אפי' לטעה חשיב עשיית אהל למחילה כמו פקק החלוץ: כל